

Festiwal „Albertiana”

Ogólnopolski Festiwal Twórczości Teatralno-Muzycznej Osób Niepełnosprawnych „Albertiana”

*Mi?o?? to znaczy popatrze? na siebie,
Tak jak si? patrzy na obce nam rzeczy,
Bo jeste? tylko jedn? z rzeczy wielu.
A kto tak patrzy, cho? sam o tym nie wie,
Ze zmartwie? ró?nych swoje serce leczy,
Ptak mu i drzewo mówi?: przyjacielu.
Wtedy i siebie, i rzeczy chce u?y?,
?eby stan??y w wype?nienia ?unie.
To nic, ?e czasem nie wie, czemu s?u?y?:
Nie ten najlepiej s?u?y, kto rozumie.*

Czes?aw Mi?osz, Mi?o?? – s?owa hymnu „Albertiany”

„Albertiana” to projekt, który Fundacja „Mimo Wszystko” organizuje co roku wspólnie z Fundacją im. Brata Alberta. Jego celem jest promocja dorobku artystycznego oraz twórczej ekspresji osób niepełnosprawnych intelektualnie z terenu całego kraju. Pierwsza edycja konkursu odbyła się w 2001 roku. Pomysłodawczynią festiwalu jest Anna Dymna.

Pewnego dnia zatelefonowa? do mnie pan prowadz?cy w Warszawie Zespó? Pie?ni i Ta?ca „Mazowiacy” z?o?ony z osób niepełnosprawnych umys?owo – wspomina aktorka. – Zrobi? to, wiedz?c, ?e jestem laureatk? Medalu Brata Alberta. Poprosi?, ?ebym za?atwi?a w Krakowie scen? dla jego zespo?u. Zacz??am zastanawia? si?, w jaki sposób to zorganizowa?. Powiedzia?am m??owi, Krzysztofowi Orzechowskiemu, który jest dyrektorem Teatru imienia Juliusza S?owackiego, ?e mog?abym zorganizowa? festiwal, na którym mi?dzy innymi wyst?pi? „Mazowiacy”. Odpowiedzia?, ?e postara si? udost?pni? nam scen? w swoim teatrze. Takie by?y pocz?tki Ogólnopolskiego Festiwalu Twórczości Teatralno-Muzycznej Osób Niepełnosprawnych „Albertiana” (...) Przede wszystkim zale?a?o mi na tym, ?eby niepełnosprawnych artystów wci?gn?? do naszego ?wiata, a nie, jak to zazwyczaj bywa, urz?dza? dla nich imprez? gdzie? na uboczu i przy pustej niemal widowni. Pami?tam, jak zaproszono mnie kiedy? na jeden z takich festiwali. Mia?am tam czyta? wiersze. Na wielkim stadionie by?a tylko garstka ludzi, wko?o puste miejsca. Kiedy wchodzi?am na scen?, min??am si? z terapeutk?, która p?aka?a. T?umaczy?a mi: „Przez ca?y rok przygotowywali?my nasz? inscenizacj?, a teraz nikt na ni? nie patrzy”. Niestety, takie sytuacje zdarzaj? si? bardzo cz?sto. Urz?dza si? niepełnosprawnym festiwale albo spartakiady, tylko ?e nikt ich nie ogl?da i nie docenia ich ogromnego nieraz trudu. Nie chcia?am, ?eby „Albertiana” by?a kolejn? tak? imprez?!

Każdego roku w „Albertianie” udział bierze około tysiąca niepełnosprawnych artystów. Eliminacje do konkursu przeprowadzane są w pięciu regionach kraju. Region I obejmuje województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmi?sko-mazurskie, zachodniopomorskie;

region II: mazowieckie, podlaskie, łódzkie; region III: małopolskie, śląskie, opolskie; region IV: podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie; region V: dolnośląskie, wielkopolskie, lubuskie. Od roku 2007, oprócz zespołów teatralnych, w konkursie biorą również udział niepełnosprawni intelektualnie wokaliści.

Zwycięzcy eliminacji przedstawiają swoje spektakle podczas finału, który odbywa się w Teatrze im.

Juliusza Słowackiego w Krakowie. Prócz nagród rzeczowych, otrzymują „Maski Krakowskich Teatrów”

wykonane przez uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej Fundacji im. Brata Alberta w Lubinie.

Laureaci drugich miejsc nagradzani są także statuetkami „Albercików”, wykonanymi przez podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej Fundacji im. Brata Alberta w Opatowie.

Początkowo istniały obawy, czy nasz teatr jest odpowiednim miejscem dla osób niepełnosprawnych

umysłowo – mówi prof. Krzysztof Orzechowski, dyrektor Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

– Jednak przekonaliśmy się, że te obawy były całkowicie bezpodstawne. Osoby niepełnosprawne intelektualnie niejednokrotnie reprezentują bowiem większość kultur osobistych – tak zwani przeciwni

widzowie teatralni. Nasz teatr od lat cieszy się opinią krakowskiego salonu. Mając do niego wstęp niemal wszystkie środowiska. Jestem rad, że jednym z nich stało się środowisko osób niepełnosprawnych. Zawsze będzie tu mile widziane².

Festiwalowe gale w Teatrze im. Juliusza Słowackiego co roku prowadzi Anna Dymna i Lidia Jazgar.

Gośćmi honorowymi niezwyklej uroczystości są przedstawiciele władz samorządowych Małopolski,

duchowieństwa i Bractwa Kurkowego. Autorem słów hymnu „Albertiany” jest Czesław Miłosz, muzyki

Abel Korzeniowski. Podczas ceremonii otwarcia, gdy unosi się kurtyna Siemiradzkiego, wykonuje go

chór Vox Populi pod dyktando Rafała Marchewczyka.

Zdaniem terapeutów prowadzących grupy teatralne, które występują podczas „Albertiany”, fakt, iż finał festiwalu odbywa się w tak niezwyklej miejscu jak krakowski Teatr Słowackiego, przy widowni

wypełnionej do ostatniego miejsca, ma dla niepełnosprawnych artystów ogromne znaczenie; czują się dzięki temu prawdziwymi aktorami, których praca jest doceniana.

Poziom artystyczny „Albertiany” z roku na rok staje się coraz wyższy, dowodzić, że w ludziach niepełnosprawnych istnieje nieograniczona potrzeba twórczej ekspresji, za którą tworzone przez nich artystyczne konwencje (m.in. pantomima, taniec, „czarny teatr”) nie mają granic i coraz częściej odnoszą się do zjawisk, problemów oraz warunków życia we współczesnym świecie.

Podczas finału Ogólnopolskiego Festiwalu Twórczości Teatralno-Muzycznej Osób Niepełnosprawnych

„Albertiana” wręczany jest Medal świętego Brata Alberta (przyznaje się go od 1997 r.). Wyróżnienie

otrzymują osoby szczególnie zasługujące w niesieniu pomocy ludziom niepełnosprawnym. Jego laureatami są wybitne osobistości z kraju i z zagranicy: duchowni, politycy oraz osoby prywatne bezinteresownie poświęcające się pracy społecznej. W tym znakomitym gronie znajdują się m.in.: Anna Dymna, ks. kardynał Franciszek Macharski, prof. Zbigniew Brzeziński, prof. Jerzy Buzek, Krakowskie Bractwo Kurkowe, ks. kardynał Stanisław Dziwisz, Robert Korzeniowski, Otylia Jędrzejczak, księżstwo Irina i Hubert Wittgenstein, prof. Andrzej Zoll, Eleni Tzoka, Roman Kluska, Ewa Błaszczyk, Marek Kamiński i Justyna Kowalczyk.

Autorem projektu Medalu im. Brata Alberta jest Krzysztof Sieprawski, podopieczny Fundacji im.

Brata Alberta. Wykonawstwem wyróżnienia zajmuje się społecznie Wiesław Kępczka z Pracowni Brzozowniczej w Krzeszowicach.

¹ „Warto mimo wszystko”, Anna Dymna, Wojciech Szczawiński, SIW Znak 2006.

² www.mimowszystko.org.

